

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 211/21
Люксембург, 25 ноември 2021 г.

Решение по дело C-289/20
IB (Обичайно местопребиваване на съпруг — Развод)

Съдебна компетентност за разглеждане на иск за развод: Съдът уточнява смисъла и обхвата на понятието за обичайно местопребиваване на съпруг

Това понятие предполага, че дори да поделя живота си между две държави членки, съпругът може да има само едно обичайно местопребиваване

IB, френски гражданин, и FA, с ирландско гражданство, сключват брак през 1994 г. в Ирландия. Те имат три вече пълнолетни деца. През 2018 г. IB предявява иск за развод пред Tribunal de grande instance de Paris (Окръжен съд Париж, Франция). Тъй като този съд приема, че не е териториално компетентен да се произнесе по развода, IB сезира Cour d'appel de Paris (Апелативен съд Париж, Франция). Тази юрисдикция трябва да прецени компетентността на Tribunal de grande instance de Paris (Окръжен съд Париж) с оглед на обичайното местопребиваване на IB, в съответствие с Регламент „Брюксел IIa“¹. В това отношение тя посочва по-специално, че редица обстоятелства свидетелстват за личната и семейната връзка на IB с Ирландия, където той живее от 1999 г. заедно със съпругата и децата си. Тази юрисдикция обаче посочва също, че от много години IB отива всяка седмица във Франция, където е установил центъра на професионалните си интереси. Затова посочената юрисдикция счита, че IB фактически пребивава на две места, а именно, от една страна, в Париж през работните дни по професионални причини, и от друга страна, при съпругата и децата си в Ирландия през останалото време.

В този контекст Cour d'appel de Paris (Апелативен съд Париж) сезира Съда с цел да се установят съдилищата, компетентни да се произнесат по развода на IB и FA в съответствие с член 3, параграф 1, буква а) от Регламент „Брюксел IIa“. По-специално тази юрисдикция поставя на Съда въпроса дали съпруг, който поделя живота си между две държави членки, може да има обичайно местопребиваване в тези две държави членки, така че съдилищата на тези две държави членки да са компетентни да се произнесат по развода.

В решението си Съдът уточнява понятието „обичайно местопребиваване“ на съпруг и приема, че дори същият да поделя живота си между две държави членки, той може да има само едно обичайно местопребиваване по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент „Брюксел IIa“.

Съображения на Съда

Тъй като в Регламент „Брюксел IIa“ липсва определение на понятието „обичайно местопребиваване“ или изрично препращане към правото на държавите членки в това отношение, Съдът постановява, че това понятие трябва да получи самостоятелно и еднакво тълкуване. Той приема по-специално, че нито член 3, параграф 1, буква а) от Регламент „Брюксел IIa“, нито други негови разпоредби предвиждат дадено лице да може едновременно да има няколко обичайни местопребивавания или обичайно

¹ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183).

местопребиваване на няколко места. Подобно положение би навредило по-конкретно на правната сигурност, затруднявайки предварителното определяне на съдилищата, които могат да се произнесат по развода, и усложнявайки проверката от страна на сезирания съд на собствената му компетентност.

По-нататък, опирайки се на съдебната практика относно обичайното местопребиваване на дете², Съдът приема, че за целите на определянето на компетентността в областта на разтрогването на брачните връзки понятието „обичайно местопребиваване“ по принцип се характеризира с два елемента, а именно, от една страна, волята на заинтересованото лице да установи обичайния център на своите интереси на определено място и от друга страна, достатъчно трайно присъствие на територията на съответната държава членка.

Така съпруг, който като ищец се позовава на компетентността на съдилищата на държавата членка по обичайното си местопребиваване в съответствие с член 3, параграф 1, буква а) от Регламент „Брюксел IIa“, трябва задължително да е преместил своето обичайно местопребиваване на територията на държава членка, различна от тази на предишното местопребиваване на двойката. Следователно той трябва да е изразил воля да установи обичайния център на своите интереси в тази друга държава членка и да е доказал, че присъствието му в тази държава членка е достатъчно трайно.

В този контекст Съдът подчертава специфичните обстоятелства при определянето на обичайното местопребиваване на съпруг. Така, когато поради криза в брачните отношения някой от съпрузите реши да се установи в друга държава членка, той остава свободен да запази някои социални и семейни връзки в държавата членка на предишното местопребиваване на двойката. Освен това средата на пълнолетното лице е по-разнообразна от тази на детето и е свързана с по-широк кръг от дейности и с разнородни интереси, като не може да се изисква всички те да се концентрират на територията на една-единствена държава членка.

По изложените съображения Съдът заключава, че макар някой от съпрузите да може да има едновременно няколко местопребивавания, той може в определен момент да има само едно обичайно местопребиваване по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент „Брюксел IIa“. Следователно, когато съпруг поделя живота си между две държави членки, единствено съдилищата на държавата членка, на чиято територия е това обичайно местопребиваване, са компетентни да се произнесат по иска за разтрогване на брачните връзки. Запитващата юрисдикция трябва да провери въз основа на всички фактически обстоятелства по конкретния случай дали територията на нейната държава членка съответства на мястото, където IB е преместил обичайното си местопребиваване по смисъла на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент „Брюксел IIa“.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

² Вж. по-специално решение от 28 юни 2018 г., HR, [C-512/17](#).